

Svar på mailbrev M2010/1015/A/Br

Hej Andreas!

Tack för ditt svar, vilket jag nedan klistrat in för att enklare kunna ge dig svar korrekt mellan de olika styckena, där du beskriver era skäl till ställningstagande för vargjakt.

Hej Charlotte!

Tack för ditt e-brev om licensjakt på varg.

Den senaste tiden har många, liksom du, engagerat sig för vargen. Det välkomnar jag. Vargen är ett ovärderligt inslag i den svenska naturen.

Man kan kanske som miljöminister tro att det endast är den senaste tiden (tiden från vargjaktens start) som människor som jag, i Sverige, har engagerat oss för vargen. Men vi som nu låter oss höras, är nog många av oss sedan länge engagerade för vargen, personligen sedan tjugo år. Ungefär lika länge som min yrkesroll, som hundpsykolog. I detta yrke är vargkunskap en bas, för att korrekt kunna förstå och "läsa" hund.

Vargjakten har väckt starka känslor. Jag vill därför i det här svaret beskriva grunden för regeringens politik som en bred majoritet i svenska riksdagen står bakom. Jag vill också understryka att ett syfte med regeringens arbete är att försöka förena de mycket starka åsikter och känslor som präglar synen på rovdjur i allmänhet och vargen i synnerhet. Det finns legitima åsikter från olika berörda som behöver närma sig varandra för att vi ska utveckla politiken för livskraftiga rovdjursstammar i Sverige.

Du startar och avslutar ditt brev med uttryck att du välkomnar friska vargar i vår natur, glädjande men förbryllande, med tanke på hur denna vargjakt skötts. Om ditt påstående är förbundet med dina känslor och riksdagens åsikt, anser jag det ytterst anmärkningsvärt att ni inte till att börja med utsåg speciella vargskyttar, det hade dels värnat vargen och dels eliminerat den del av den befogade kritiken, ni nu uppmärksammar.

Att riksdagen tycks ha en majoritet för vargjakt är kanske inte så märkligt, då jag förstår att många av dem dels själv jagar, är när bekant med folk som jagar och eller som brukligt är – man följer partiets förslag. En alltför vek majoritet i en sådan viktig fråga som vargens var eller icke vara. Att okunskapen är stor i ämnet i riksdagen vittnar också antalet djur ni ser som bärkraftig vargstam, i vårt land.

Legitima åsikter från berörda parter, att varg måste hållas "kort", anser jag inte är korrekt ordval. Legitim bör väl vara sakligt underbyggt och det är inte vargjakten.

En faktisk majoritet av svenska folket vill inte ha vargjakt. Befolkningen i varglän har uttryckt i flertalet enkäter, under flera år och sist men inte minst i rapporten FjällMistra 2009, vilken frågat 15 000 personer i bl.a. varglänen, om de vill ha varg. Hela 71% procent har svarat att de vill ha varg och fler vargar än dagens (innan jakten).

Sifo undersökningen som jägarförbundet hänvisar till håller inte god enkät-sed, 1000 personer tillfrågades i hela landet, svarsalternativen är inte jämna i sina variabler, dessutom är

dessa undersökningar inte riktade främst till berörda i varglän – vilket ger svar från människor som icke är insatta i frågan. Slutligen har beställaren, jägarförbundet, valt att mörka den del av Sifo undersökningen som visar att det bara var en fjärdedel som vill ha färre vargar eller inga vargar alls och ungefär lika många ville ha fler eller många fler vargar. Typiskt i denna undersökning är att många vill ha det som nu, ingen förändring. Vilket troligen kan tolkas som att människor som inte är insatta i problematiken eller saknar intresse, har svarat.

Ur synpunkten vargens genetiska problem är det inte heller legitimt, att skjuta varg. Dessutom sköts endast "friska" vargar. De genetiska skador vi befarade var inte synliga, på det sätt som kunde befaras, av de skjutna djuren. Genetik är en lång historia och sällsynt synligt reparabel under kortare tid (tio år).

Legitimt att skjuta varg på grund av fåbодук/fårskötsel är inte heller det korrekt, då man inte vidtagit möjliga skyddsåtgärder för denna grupp. Dessutom är det av intresse att veta hur många som har sin utkomst, av denna näring.

Legitimt att skjuta varg på grund av rädsla för varg i vargområde, gör det inte heller legitimt att skjuta varg, då korrekt enkät visar att rädslan i vargområde är minimala. Och den existerande rädslan kan åtgärdas med saklig information kring varg, vilket inte gjorts. Varg angriper inte människa.

Det enda legitima jag kan se du menar, är att jägarna inte vill ha varg i sitt område och det tillhör inte legitima skäl. Jägarorganisationerna är riksdagens mest aktiva lobbyorganisation och till det under tid för behandling av Rovdjurs Propositionen, det luktar jäv eller otillbörlig påverkan eller monopolistisk "rättighet", Herr minister. Kalla det vad du vill, ni som är folkvalda är ålagda att vara sakliga, kritiskt tänkande och rättvisa och man frågar sig hur vägde forskares och naturorganisationernas vittnesmål/bevis mot jägarorganisationernas, vid ert beslut?

I den svenska rovdjurspolitiken har vi slagit fast att björn, järv, lo, varg och kungsörn ska finnas i så stort antal att de långsiktigt finns kvar i den svenska faunan. Jag vill vara tydlig och låt det inte råda något tvivel: Regeringen vill ha friska vargar i våra svenska skogar. För att detta ska vara möjligt måste vargen kunna samexistera med andra djur och med människan. Att öka inflytandet och acceptansen bland berörda i vargtäta områden är nödvändigt för långsiktigt livskraftiga vargstammar.

Återigen, berörda tycks endast vara de som inte vill ha varg, då övriga inte tillhör de som har talan. Och om man vill ha en frisk vargstam, borde man fråga ledande forskare på genetik och inte svälja jägarförbundens rapporter, med hull och hår.

Beslutet om en begränsad licensjakt på varg är en del i ett paket av åtgärder som regeringen föreslog i proposition 2008/09:210 En ny rovdjursförvaltning. Den nya rovdjursförvaltningen innebär en tillfällig begränsning av vargstammens tillväxttakt och åtgärder för att stärka vargstammens genetiska status samt ett ökat regionalt ansvar och lokalt inflytande. Detta ligger i linje med de riktlinjer om förvaltning av stora rovdjur som Europeiska kommissionen

(EU) fastställde under 2008.

Detta är kanske korrekt men där är ett stort fel, först när bevarandestatus uppnåtts och det gäller inte för varg i vårt land. Flera av våra andra rovdjur är också i farozonen för detta.

Trots att den svenska vargstammen har växt snabbt de senaste åren, innebar det inte att vi var på väg mot en livskraftig vargstam. Det avgörande för en långsiktigt livskraftig vargstam i Sverige är att det tillförs nya vargar. Forskarna är – tvärtemot vad som ibland påstås – eniga. Fakta ur forskarrapporterna som lämnats till Naturvårdsverket är att inaveln på lång sikt hotar fortplantningsförmågan. Kullarna har i vissa fall halverats. De svenska vargarna härstammar från tre individer och är i genomsnitt väsentligt mer besläktade med varandra än om helsyskon skulle få avkommor. Några av vargarna uppvisar redan nu skador som också är synbara tecken på långtgående inavel. Enligt forskarrapporterna har exempelvis flera fall av kryptorchism (som kan leda till sterilitet) och ryggkotsdefekter (som kan leda till förlamning), hjärtfel och njurfel, observerats. Forskarna menar att var tionde till tjugofemte varg visar dessa skador, men betydligt fler bär anlagen. Kommande DNA-test kommer att visa vilka anlag de vargar som har fällt har.

Och då säger forskarna, ni måste börja med att decimera vargstammen, för att läka detta? Hade forskarna fått råda lika mycket som jägarförbunden, då hade en vargjakt, annat än skydds jakt, aldrig kommit på fråga - du glömde att lägga till det.

Regeringen sätter nu för första gången ett mål och tillsätter åtgärder för att stärka genetiken. Det innebär att upp till 20 vargar införlivas med vargarna i landet de närmaste fem åren. Först och främst ska naturlig invandring från Finland/Ryssland underlättas genom att invandrade vargar aktivt fredas inom renskötselområdet och slussas ned genom landet. I andra hand vidtas åtgärder för att varg som korsar svenska gränsen ska flyttas till mellersta Sverige. Skulle inte dessa åtgärder vara tillräckliga så är det tredje alternativet att flytta in vargar från ett annat land. För att ha en god beredskap för att möjliggöra en sådan flytt, om naturlig invandring uteblir, ges Jordbruksverket inom kort i uppdrag att tillsammans med Naturvårdsverket förbereda aktiv flytt av vargar till Sverige som inte är besläktade med den Skandinaviska vargstammen idag.

Detta är ju makabert att höra, hur kommer ni att begränsa illegal jakt? Jägarförbunden har redan vid flera tillfällen uttryckt att de inte kommer att godkänna fler vargar och inte ens inflyttade. Illegal vargjakt pågår just som vi skriver till varandra och det ändrar ni inte på för att ni tillåtit vargjakt. Vilket var er tro, och troligen lyckades Torsten Mörner och kompani inbilla er detta under alla era möten. "får vi jaga varg, blir den jaktbart vilt och därmed i övrigt fredad/accepterad. Detta får ju en att småle, ni tycks inte ha den blekaste aning om vem som döljer sig bakom jägarförbunden. Trevligt folk som kanske sköter sin hobby och där många inte ens funderar på att jaga varg visst, men en även en klick fanatiker som gör allt för att eliminera varg/rovdjur i sitt område. Och alltför många som inte respekterar rådande jaktlag, genom jakt med fordon, illegal jakt, onyktra vid jakttillfället, dålig hundhållning och för att inte tala om alla tusentals skadeskjutningar på allt vilt, årligen.

Under de senaste fem åren har vargstammen vuxit med i genomsnitt 19 procent per år. Konflikter mellan människor och varg har ökat, bl.a. efter att får och annan tamboskap har rivits. Under 2008 redovisade Naturvårdsverket att det av riksdagen antagna etappmålet för varg nåtts. Med det gav regeringen uppdrag att utreda förutsättningarna för begränsad licensjakt för att hålla vargstammen på en nivå som innebär att den inte växer okontrollerat. Förutsättningen var att jakten inte skulle äventyra vargstammens utveckling mot gynnsam bevarandestatus.

När man tycks tro att man kan skjuta bort problem med att varg äter och inte försöker hjälpa de som har behov av rovdjursstängsel och herdehundsbevakning, då undrar man hur er kunskap är beställd. Jo, genom jägarförbundets eviga besök hos er i riksdagen/rovdjursutskottet och allehanda skrönor och påpekande om varg. Det åligger en riksdag att söka korrekt fakta, ni har misslyckats i detta, erkänn och backa det kan rädda vargen och alliansen, till att nå de mål du utmålar ni har.

Regeringens bedömning är att inplanteringen inte kan ske utan åtgärder för att stärka acceptansen för vargen. Att hålla nere den okontrollerade tillväxten blir därmed en väsentlig del av regeringens rovdjurspolitik. Däremot har jag aldrig i något sammanhang sagt, som ibland påståtts, att vargjakt enskilt skulle stärka genetiken. Rovdjurspolitiken är en helhet där acceptans och jakt är en del, och tillförsel av nya vargar en annan. Vi kan inte fullfölja politiken med bara det ena eller det andra.

Varför inte då? Jägarorganisationerna har ju fel, i sak. Svenska folket vill ha fler vargar. Vår fauna vittnar ständigt om att den behöver fler vargar. Vargtätheten är mångt mycket större i hela Europa och där är det inte ens ett problem. Säg som det är jägarförbundets ynka 300 000 medlemmar regerar Sveriges fauna, om du får bestämma. Patetiskt att gång på gång försöka insupa i svensken att ni gör så rätt så. Ni gör fel och ni får forskare, jägare, naturorganisationer, befolkning i vargområden mot er, men ni framhärdar. Är jakt en så stor del av riksdagsmännens fritid att det är där skon klämmer. När SVT: s Rapport vill veta vem som är medlemmar i "Riksdagens jakt och fiskeklubb", nekas man medlemsregistret. Men andra intresseorganisationer ibland riksdagsmännen visar gärna upp sin medlemslista?

Regeringen har beslutat om en strängt kontrollerad och begränsad vargjakt. Jaktkvoten tas av tillväxten i stammen och ska vara selektiv. Vi har angivit att vargar som är genetiskt värdefulla ska undantas. Jakten ska inriktas på vargar som visar stora defekter. Men den svenska vargstammen är så svårt inavlad att forskarna inför Naturvårdsverkets beslut om årets jakt rekommenderade skydd bara av det så kallade Galvenreviret i Gävleborgs län, där det finns en invandrad finsk varg och dess avkommor. I övrigt behövdes – enligt forskarna – inga ytterligare skyddade zoner, för att uppfylla regeringens krav på att värdefulla individer ska skyddas. Vi följer givetvis upp den bedömningen i utvärderingen av årets jakt, inför kommande beslut om jakt.

Strängt kontrollerad vargjakt var det. De skött hej vilt, de skadesköt över sju djur. Vissa djur blev skjutna med sju skott, alfa par till valpar sköts - båda två, Hela skogen var full med människor, som hade spårat vargen i snön och skurit av varje möjlighet för den att komma förbi. Jägare som deltog har uttryckt vidrigheter på sina bloggar för, under och efter jakten

– där man bland annat visat upp en skadeskjuten vargtik, som trofé innan hon avlivades. Är det så du menar strängt kontrollerat? Ni åsamkade en "fest" för svenska jägare genom att klubba för licensierad vargjakt. Nu har varghatare fått "blodad tand" och anser att i och med ert beslut om vargjakt att deras åsikt blivit legitim och den illegala jakten fortsätter utan minsta förslag från er om hur man stoppar den.

Naturvårdsverket lät under hösten 2009 forskare göra bedömningar av hur många vargar som kan jagas, lämplig tidpunkt för jakten och om några områden bör undantas från jakt. Inför vinterns jakt på varg utarbetade Naturvårdsverket villkor. Där ställs krav på registrering av jägare och jaktledare, uppdatering minst en gång varje timme dels av antal kvarvarande djur som får fällas, dels rapportering av fälld varg, samt slutligen en noggrann besiktning av skottplats och obduktion av fällda djur.

Jakttiden är förlagt till perioden 2 januari - 15 februari. Enligt forskarnas bedömningar är valparna vid den här tiden på året så pass stora att de kan klara sig på egen hand. Valparna till föräldraparet som sköts kommer att följas och observeras särskilt nu under den närmaste tiden. Naturvårdsverket följer utvecklingen och erfarenheterna får visa om det finns skäl att ändra på förutsättningarna under nästa års jakt.

Frågan är väl främst vilka forskare vi talar om och inte är det några forskare som ogillas av jägarförbundet som är med vid denna slutsats. De hade inte godkänt vargjakt innan bevarandestatusen är tillfredsställd. Dessutom är just valparna som blev föräldralösa inte att räkna som vuxna nog för att ha lärt god aktsamhet mot faror/människors närhet tillräcklig vid en ålder av åtta månader, vilket det här är frågan om. Vargvalpen är i behov av sin flock och sina föräldradjur långt längre.

Är det någon i rovdjursutskottet/riksdagen/naturvårdsverket som överhuvudtaget talat med personer så som exempelvis; Linda Laikre med kollegor, Sverre Sjölander, Lars Fält, Runar Naess, David Mech med flera som kan skryta med kunskap om varg i alla olika hänseende.

Vill man verkligen ha en frisk och homogen vargstam i vårt land, borde man nog luta sina påstådda kunskaper mot allt annat än jägarförbunden. Och så får jägarförbundet anpassa sig om de vill leva kvar. Sverige skulle klara sig utmärkt utan jägarförbund, men dessvärre inte svensk fauna utan varg. Varg är en av de viktigaste predatorerna för en rik fauna, inte minst vintertid, dels eftersom varg lämnar "så pass mycket" as att det gynnar flertalet andra arter, under vintern. Detta finns inte med någonstans i era undersökningar och rapporter. Återigen troligen för att de inte är "era" utan jägarförbundets.

Jakten genomfördes under optimala jaktliga förhållanden med spårnö inom hela jaktområdet en tid innan jaktens början samt under goda väderförhållanden. Intresset för jakten var stort, ungefär 4 500 personer deltog, (och inte 12 000 som ibland rapporterats). Efter några dagar var kvoten i stort sätt fylld och jakten avslutad i alla län utom i Örebro län. 27 vargar hade skjutits varav en överskjutning skett i Dalarnas län.

Naturvårdsverket hade kalkylerat med en viss risk för överskjutning i sitt beslut om jakttilldelningen till länen. Dessutom hade Naturvårdsverket i sitt beslut lämnat utrymme för för-

valtning av varg vid skyddsjakts situationer som kunde uppstå efter licensjaktens avslut.

Kommentar till detta, det var trångt i skogen kring vargen och under vargjakten. Vilket visar att inget intresse för mer än själva skottet fanns. Naturvårdsverket borde ha utsett vargskyttnar och hållit skogen lugn, som en del av detta beslut om licensjakt. Nu har som sagt jägare fått "blodad tand" antingen ni vill det eller ej, en slarvig rovdjursutredning utan sakkunnigt folk med vid beslut, är gjord – det får ni stå till.

Naturvårdsverket kommer under april att redovisa en utvärdering av resultatet av jakten och jaktens genomförande. Besiktningarna under jakten och av vargarna som påskjutits visar att skotten i några fall inte träffat rätt. Det är viktigt att ställa frågan om det kan behövas en riktad utbildning för de jägare som ska jaga varg. Det är också viktigt att utvärdera hur rapporteringssystemet fungerat. Även resultaten från Statens veterinärmedicinska anstalt och Naturhistoriska riksmuseet som genomfört obduktioner och andra analyser av de fällda djuren kommer att utvärderas. Resultatet kommer att beaktas inför beslut om nästa års jakt.

Hade man lyssnat innan vargjakten, så hade man vetat att denna aldrig skulle ske åtminstone inte på det sätt som nu blev, nu släpptes alla skjutglada varghatare ut ur sina stugor med rätt att skjuta de djur de så förhatligt skanderar om som felande länken i deras drömvärld kring jakt.

Vem säger att jägare har rätten till att besluta om vårt lands natur?

Min bedömning är att årets vargjakt, som en viktig del av rovdjursförvaltningen, ökar och inte försvårar förutsättningarna för att nå en gynnsam bevarandestatus för vargen. Det sämsta för den svenska vargstammen vore att inget göra. Att fortsätta blunda för behovet av att stärka den genetiska situationen äventyrar allvarligt målet om gynnsam bevarandestatus för vargen i vår fauna.

Gallimatias, om man vill se om vår vargstam, hade man fredat vargen, stoppat illegal jakt och gett illegal jakt mycket strängare straff, märkt ut bössor, kontrollerat skyttekunskap, märkt ut skoter. Haft närkontakt med jägare i varglän, informationsmöte, betalt mer till hjälp för rovdjursstängsling, ökat antalet herdehundar kring betesdjur i vargområde. Varit stolt över vår varg och natur och tittat på möjligheten att få vår natur med rovdjur som en turistattraktion.

Regeringen kommer också inom kort att tillsätta en utredning som utifrån jakten och insatserna för genetikerna ska svara på frågan om hur många vargar som krävs för att vi ska ha en livskraftig vargstam i Sverige.

Minst 800 djur och helst 1500, om du nu menar det du säger, en genetiskt livskraftig vargstam i Sverige. En sådan stam hade även påvisat färre skador på skogsbruket, färre trafikolyckor med älg som exempel. En livskraftigare natur är konsensus av en balanserad vargstam. Att folk sedan vill jaga måste komma i andra hand, det är trots allt bara ett "nöje".

Beslut och inflytande över rovdjurspolitiken förs nu i stor utsträckning ned till länsnivån i de nya Viltförvaltningsdelegationerna. Det innebär att lokala företrädare för olika intressen kommer att fatta besluten och ta ansvar för dem. Det bör öka förståelsen för rovdjursfrågor i allmänhet. Detta är också en viktig byggsten i regeringens politik.

Detta är vansinne att på länsnivå låta vargens/rovdjurens öde beslutas. Där är det alltför många som är delaktiga som vill jaga varg alternativt utrota den och de blir en för stark majoritet i det lilla. Men kanske skönt för dig/regeringen att nu få någon att skylla på OM det blir fel.

Jag vill ha friska och levande vargar i de svenska skogarna, både nu och i framtiden.

Med vänlig hälsning
Andreas Carlgren

Men börja då med att lyssna och lär, ett gyllene exempel finns att läsa och skåda kring, Yellowstone nationalpark. Hela faunan var i obalans utan vargen, men balansen återuppstod efter att varg åter fick leva i livskraftiga stammar i denna "park". På samma sätt kan man drömma om att vårt land borde agera.

Åsikter om varg i vårt land är baserat på gamla skrönor och det både förvånar och förargar att vår alliansregering låter sådant, få råda. Vem skall få min röst i valet, är helt baserat på vargfrågan och vi är fler som ämnar se förbi resten av ert tal och valmanifest, så viktigt är det, dels för vargen, dels för vår fauna och inte minst för att veta att man har politiker som man tror sig veta handlar utifrån fakta och inte sagor/skrönor. Jag tillhör borgerliga blocket och är nu både vilsen och djupt besviken.

Med vänliga hälsningar
Charlotte Swanstein
Hundpsykolog, författare och lärare.
Våren 2010
www.fidos.se